

KAINA:

Metams 5 rb., pusmečiui 2 rb. 60 kap., 3 mėnesiams 1 rb. 30 kp. 1 mėnesiui 45 kap.

Skyrium numeris 5 kap.

Lietuvių Balsas

Vasario 25 d. 1916 m.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys) prieš tekstą 60 kap., po teksto 30 kap., Darbo ieškantiems: eilė 10 kap.

Giminių ieškantiems eilė po teksto 10 kap.

M. II.

Redakcijos ir Administracijos adresas: PETRAPILIS, Baskov per. № 29, Tel. 652-02.

Redakcijos sekretorius L. Noreika priima kasdien, be sekmadienių, nuo 12—2 val. dieną.

№ 16 (45)

Jau metas užsisakyti
pažangiųjų laikraštį

„NAUJAJA LIETUVA“

Eina kol kas 1 kartą per savaitę. ADRESAS: Petrapilis, Podolskaja g. № 15.
Laikraščio kaina: Metams 6 rub., pusmečiui 3 rub.

Kovo 6 d.

VAIDINIMAS!

Kovo 6 d.

JEKATERINOS TEATRO SALĖ (Jekaterin. kan. 90. netol Vozniesienskio pr.).

Lietuvių Žemaičių Labdarių Draugijos taisomas

Dienos spektaklis

vidurinių mokyklų moksleivių naudai.

Bus pastatyta pirmą kartą nauja P. Vaičiūno drama: „Pražydo nuvytusios gėlės“, 3 veiks.

Antraktais gros orkestras.

PRADŽIA 2 val. dieną

Bilietai nuo 55 kap. iki 3 rub. 50 kap. Moksleiviai, įeidami salėn, moka 50 kap. Kame galima gauti bilietų, paskelbta afišose.

202

2

Petrapilis, vasario 25 d.

Vasario 23 d. prasidėjo suvažiavimo posėdžiai — lietuvių draugijų, kurios šelpia pabėgėlius ir apskritai nuo karo nukentėjusius, ir atskirų žmonių, žymių savo labdariškumu. Netekus tėvynės, yra tai pirmas didelis mūsų ištremtos tautos darbininkų ir jos vadovų pasikalbėjimas pasitarimas. Del jo svarbumo nėra ko nė kalbėti, užtenka tik žvilgtelėti į tuos klausimus, kuriuos suvažiavimas yra pasistatęs apsvastyti ir nutarti. Pasiimto darbo ir žygio svarbumas padidėja dar tuo, kad jame dalyvauja ne šiaipjau pakriki žmonės, bet pačių didžiųjų ir pačių stipriųjų mūsų organizacijų atstovai igaliojiniai. Visa, kas bus jų nutarta ir priimta, įgauna stiprią pajėgą, paremtą visų mūsų organizacijų tvirtybe, pajėgą įvykinamąja gale kuo ne lygiai įstatymams, tokia, kokios mūsų lietuvių nutarimai gal dar niekuomet nebuvo turėję. Juk kiekviena savistovi draugija organizacija, dalyvaudama suvažiavime, visa taria bendrai ir paremia savo autoritetu, o kas bus nutarta, bus vykdoma kaip bendra visų ir kaip sava kiekvienos organizacijos skyrium.

Suvažiavimo tikslas, kaip jau buvo paskelbta „Liet. Balso“ № 10 — išaiškinti lietuvių pabėgėlių šelpimo darbo dydį, krypsnį ir pasiektus rezultatus; suderinti atskirų savistovių draugijų darbavimosi; pažymėti tolimesnius darbo takus, o lygiai ir lietuvių pabėgėlių grąžinimo tėvynėn būdus; patraukti prie bendro tautinio darbo — pabėgėlių ir vargstančių užimtos Lietuvos šelpimo — kuodaugiausia inteligentų darbininkų. Kaip suvažiavimas bus išrišęs visus čia pažymėtus punktus, tuo tarpu mes ne liečiame. Gana bus atkreipus dėmesį į juos ir parodyti jų svarbą. Jie ne iš oro pagauti, ne tušti garsūs obalsiai, jie didelio vargo ir patyrimo iškelti ir pagimdyti. Teisingai ir gerai juos išrišus, kiek gali būti naudos

nuvargusiems žmonėms, sunaikintai tėvynei ir visai mūsų tautai?

Vargas, sopuliai — didelė, brangi mokykla. Daugiau ne pusantrų metų karo daug ko ir mus išmokė. Patyrimas iškėlė suvažiavimui pastatytiuosius klausimus, patyrimas, tikimės, padės suvažiavimui teisingai ir gerai juos išrišti.

O klausimai suvažiavimui rišti labai platus ir painūs, o dar sunkesni jie bus išrišus įvykdyti. Organizacinė Komisija, numanydama tat, ir įstatė į suvažiavimo programą ir tokį klausimą, kaip patraukimas į bendrą tautos darbą kuodaugiausia inteligentų darbininkų.

Gera vykusio organizacija yra be galo didelis dalykas, o mums išblaškytiems netekusiems tėvynės yra stačiai išganymas. Suvažiavimas, suderindamas bendrą sutartinį mūsų draugijų darbą, suriš mūsų organizacijas bendru tikslu ir tuo sudarys tokią pajėgą, kuri įstengs įveikti visas kliūtis.

VALSTYBĖS DŪMA.

Posėdis vasario 18 d.

V. Dūma svarsto du paklausimu: darbo kuopos ir žemiečių spalininkų; pirmuoju žadama klausiti žemės darbo ir vidaus reikalų ministerių, kas esą daroma, kad sėjamas žemės plotas nemažėtų, antruoju ketinama klausiti ministerių pirmininkas ir žemės darbo ministeris apie aprūpinimą žmonių maistu. Abudu paklausimu gina darbininkas Dziubinskis ir žemiečiai spalininkai gr. Kapnistas ir Nekliudovas. Jie nurodo, kad dabar ne tik esą svarbu rūpintis valstybės karo pajėgomis, bet reikią žiūrėti ir to, kad šalies ūkis būtų geras. Abu paklausimu Dūma priima vienu balsu.

Žemės darbo ministeris Naumovas panorėjo į tuodu klausimu at-

Lietuvių spaustuvei

L. Dr. Centralinio Komiteto steigiamai Petrapilyje, reikalingi rašydžių rinkėjai, mašinistas ir metrampažas.

Spaustuvė netrukus pradės darbą.

Kreiptis šiuo adresu: Басковъ пер. улокъ, д. № 29, кв. 10. 203

sakyti tuojaus, nelaukdamas Dūmos duoto atsakymui mėnesio.

Naumovas prašo Dūmą, kad savo kritika padėtų jam dirbti, nes be jos ir visuomenės įstaigų, esą, nesugebėtų ką padaryti. Ministerio paaiškinimai svarbesni šie. Rusuose įvairių javų (rugių, kviečių, miežių, avių) 1914 m. surinkta esą mažiau 6,5%./o. 1915—10,7%./o. 1913 m. buvę sėjama 91 milijonas dešimtinių, 1914 m.—89 milijonai ir 1915 m.—82 milijonu dešimtinių. Vadinas, nuo 1913 m. ligi 1915 m. sėjamas plotas sumažėjęs 9 1/2 milij. dešimt. arba 10,3%./o. Pernai buvę mažiau surinkta javų del to, kad žemės dalis pakliuvo priešininko rankosna. Kad ir mažiau esą surinkta, bet drauge sumažėjęs ir valgytojų skaičius dar — ir tai esą svarbu, — del karo nebevežama iš Rusų grūdai. Taigi, kad ir sumažėję sėjamos žemės, betgi nėsą reikalo bijoti, kad pritrūksime duonos, kaip to biją mūsų priešininkai. Kad nestigtų darbininkų, žemės darbo ministerija žadanti prie laukų darbo pristatyti apie 1 1/2 milijono belaisvių ir pabėgėlių ir 257.000 kareivių, taip-pat moteris; be to, netrukus busia atgabenta 25.000 pjaunamų mašinų. Naumovas, baigdamas kalbėti, dar kartą pasakė, kad tik bendras darbas su visuomene padarysiąs Rusus laimingus.

Po aprašytųjų čia paklausimų, vasario 18 d. Dūma dar svarstė Valstybės samatą 1916 metams. Samatą svarstė ir

vasario 18 d. posėdyje.

Galų gale Dūma priėmė progresyvinio bloko teikiama formulą — svarstyti samatą papunkčiui. Svarstymui papunkčiui buvo priešingi soc.-demokratai ir darbininkai: laikas parodęs, kad vyriausybė nesugebanti kaip reikiant daboti kariuomenės ir negalinti sustabdyti krašto ūkio irimo ir t. t.

Lietuvių suvažėvimas.

Vasario 23 d. į Petrapilį suvažiavo iš visos Rusijos atstovai lietuvių organizacijų, kurios rūpinasi nuo karo nukentėjusiųjų šelpimo darbu. Dalyvauja Centr. Lietuvių Draugijos Komiteto atstovai, Liet. Draugijos skyrių atstovai, Centr. Komiteto tam tikrieji igaliojiniai, Petrapilio, Maskvos, Smolensko, Odesos, Rygos lietuvių draugijų Globos ir kitų draugijų, kurios šiokiuo ar tokiuo būdu prisideda prie pabėgėlių šelpimo darbo; pagaliaus dalyvauja ir tam tyčia pakviesti atskiri žmonės, visuomenės darbininkai, kurie jau yra pasižymėję savo darbštumu ir iš kurių galima tikėtis padėsiant ateityje. Suvažiavimas didelis — iš viso arti 100 žm. Pirmą kartą po užėmimo Lietuvos susirenka toks didelis lietuvių inteligentų būrys, pats mūsų visuomenės žiedas, susi-

renka be pažiūrų ir krypsnių skirtumo.

Suvažiavimą atidaro ir pradeda pasveikinimo žodžiu Cent. Komiteto pirmininkas V. Dūmos atstovas M. Yčas, trumpai nurodydamas suvažiavimo tikslą ir linkėdamas jam vaisingai pasidaruoti. Jam pasiūlius, suvažiavimas atsistodamas pagerbia žuvusius kare ir paskiau nesenai mirusius didelius mūsų tautos vyrus Česlovą Sasnauską ir Petrą Kriaučiūną. Per posėdį buvo dar pagerbtas vasario 20 d. miręs Smolensko lietuvių dviklėsės mokyklos mokytojas Aukštakalnis. Į suvažiavimo prezidiumą išrinkti inž. Naruševičius pasiūlyti kandidatai: M. Yčas, adv. P. Leonas, Pr. Mašotas, A. Purėnas, adv. A. Sruoga ir rašytojas Jur. Baltrušaitis, suvažiavimo sekretoriais tai-pat inž. Naruševičiaus pasiūlyti adv. K. Šalkauskis adv. Petraškevičius ir Skyptis.

Išrinkus prezidiumą prasidėjo nuo karo nukentėjusiųjų šelpenčių draugijų atstovų, į Centr. Komiteto skyrių ir igaliojinių pranešimai apie pabėgėlių šelpimo darbą ir padėjimą, kurie užėmė visą pirmąjį posėdį. Dar pirm pradėdant pranešimus buvo nustatyta suvažiavimo tvarka: pirmą dieną bendri posėdžiai, antrą dieną — vosario 24 d. — sekcijų posėdžiai ir trečią dieną — vas. 25 d. — vėl bendri viso suvažiavimo posėdžiai.

Pirmas St. Šilingas, Centr. Liet. Komiteto prezidiumo narys ir jo sekretorius, duoda trumpą Liet. Draugijos ir jos Centr. Komiteto darbų apžvalgą nuo pat jos įsteigimo lig š. m. vasario 1 d. Jis nurodo, kad lietuviuose labai žymu, kaip ir instinktas, kurs padeda laiku atspėti kada, kas ir kaip reikia daryti. Karui prasidėjus lietuviai pirmieji suprato organizacijos reikala. Karas prasidėjo liepos 19 d., o liepos 23 d. jau užsimezgė Vilniaus Komitetas. Paeiliui St. Šilingas trumpai apipašakojo, kaip Vilniaus Komitetas išaugo į viso etnografinės Lietuvos — Kauno, Vilniaus ir Gardino gub. — draugiją, kaip paskiau tos Draugijos ir jos Komiteto darbas labai greitai vis augo ir augo didyn; kaip užėjus pačiai sunkiajai valandai Komitetas pasidalino į dvi dali: viena pasiliko Vilniuje rūpintis tais, kurie pasiliko Lietuvoje, užėmus ją vokiečiams, o kita išsikėlė į Rusiją į Petrapilį globoti tų, kurie noromis ar nenoromis buvo išmesti iš tėvų žemės ir išguiti į svetimą šalį. Nupasakojęs tokiuo būdu Komiteto darbų plėtojimos, galop nurodė piniginių jo stovį ir tuos šaltinius, iš kurių jis semia lėšas. Svarbiausi iš jų D. K. Tatjanos Komitetas, iš kurio jau gauta lig vas. 1 d. 900 tūkst. rb., tam tikroji Pabėgėlių Taryba — 1 mil. 660 tūkst. rb. Nemaža sudėta ir aukų — pačių lietuvių, ypač amerikiečių, rusų visuomenės organizacijų ir pagaliaus atskirų žmonių.

Maskvos Liet. Komiteto karo aukoms šelpiti pirmininkas P. Leonas papasakojo apie Maskvos Lietuvių Komiteto darbus. Maskvoje yra apie 15 tūkst. lietuvių pabėgėlių, kurių daugumas reikalingi pašalpos. Jiems yra įsteigta 155 bendrabučiai, 3 vaikų prieglaudos, 10 pradedamųjų mokyklų, 8 amat. dirbtuvės, sanitarų kursai suaugusiems, ligoninė sužeistiems kareiviams ir t. t. Lėšų Maskvos Liet. Komitetas gauna: iš privatinų ir visuomenės organizacijų — aukų, iš

Lietuvių Suvažiavimas

Petrapilyje š. m. vasario 23 d. Pačiame salės gale sėdi užstalėje Suvažiavimo prezidiumas (iš dešinės į kairę): A. Purėnas, M. Yčas, Pr. Mašiotas, A. Spurga ir P. Leonas — ir stovi sekretarijatas: K. Šalkauskis, Petraškevičius ir Skypitis.

Maskvos miesto valdybos, iš Tatjanos Komiteto ir iš Centr. Liet. D-jos Komiteto.

Kunigas atst. J. Laukaitis praneša apie Petrapilio Lietuvių Komitetą. Petrapilyje lietuvių pabėgėlių busių apie 20.000; šelpiamų busių apie

10.000. Įsteigti yra 4 bendrabučiai, 8 vaikų prieglaudos, kuriose globojama 940 vaikų. Yra 12 praded. mokyklų; jose mokosi 1150 v. Be to, yra 6 moksleivių prieglaudos, 4 dirbtuvės, 2 valgyklės, ligoninė ir tt.

Smolensko Liet. Komiteto įgalio-

skaičius pakilo ligi 20, dabar 30. Greit paaikšėjo lietuvių kalbos pamokų reikalas; pripažinta buvusioji norma — 10 valandų savaitėje, t. y. 2 priekla-

sy ir visose kitose klasėse po vieną. Prasidėjo darbas. Velioniui P. Kriaučiūnui teko dar prisiimti pora pamokų teisių mokslo VIII kl. ir laikinai III, IV ir V klasėse — lotynų kalbos. Viso susidarė 27 pamokos savaitėje, plus VIII-tos klasės vedyba. Nors mokinių iš pradžių buvo nedaug (dabar iš viso 260), tačiau darbo susirinko užtenkamai, o kaip senatvėje, tai ir gana daug; ypač kad vadovėlių stigo, labiausiai lietuvių kalbai. Bet netrukus palengvėjo. Į vietą atsisakiusio emerito Gnatovskio, direktoriui prašant, buvo paskirtas naujas jaunas pedagogas, nesenai baigęs Petrogrado universiteto istorijos filologijos skyrių, Justinas Jankevičius, lietuvis, kuriam ir atiteko tos trijų klasių lotynų kalbos pamokos.

Slinko dienos, ilgos, nuobodžios, kaip karo metai, kaip šiaurių gamta. Gūdu buvol širdis veržiasi Lietuvon, bet, nerasdama ten ramios sau vietos, kaip Nojaus karvelis, vėl grįžta atgal į svetimybės tvaną laivą. O čia kur pažvelgsi, — šalta, nejauku... Kartais nei iš šio, nei iš to plykstels jausmas, lyg elektro kibirkštis, apsisuks akyse ašara ir nejučiomis giliai atsidusti, pats nežinodamas, ko ir kam; tik pajunti, kad sunku krutinėje, kad širdį kas „replėmis gnaužo...“ Veltui keli vokus, ieškodamas nusiramimo dangaus vaizduose; ten visuomet — kas rytas vakaras pulkų pulkai varnų ir kuosų juoda geduliu-

tinis P. Matulionis pranešė, kad Smolensko mieste lietuvių pabėgėlių nedaug — lig 1000 ir Smolensko gubernijoje lig 2500. Smolenskas tuo ypatingas, kad jis yra prie to kelio, kuriuo pabėgėliai daugiausia plaukia į Rusijos gilumą. Tad be vietoje su-

ga vėliava niaukia palšą besaulį horizontą.

Vai tos varnos, varnos, lyg tamsybių dvasios! Turbut nė vienoj pasaulio šaly jų tiek nėra, kiek Rusijos rytšaurėje. Čia rėksmingi jų debesiai, pripildydami dausas aštrių kvarksejimų, iš miegų tave kelia ir juodomis mintimis kerėja sielą. Pabudęs, lyg kažko nusigandęs, nenoromis prisimeni karo laukus, lavonais nuklotus; matai minias pabėgėlių, kaip skruždes, velkančių visą mantą su savim. Šiurpuliai pakrato, lyg kas šaukia, rodos, keltum, eitum, bet kur, ko... Karšta klajonėl... O vis tatai palieka savo įspūdį, meta kruviną tašką ant erškėčiuoto kelio...

Velioniui, kuris į socijalį, o dabar — tinkamai sakant — pabėgėlių gyvenimą bei darbą maža tesidėjo, vienintėlė pramoga buvo draugystė su gimnazijos kolegomis mokytojais, su kuriais jis visados gražiai suteikdavo. Visi jame vertino žmogų, visai atsidavusį knygai, o draugystėje itin populių.

Kad pirmą rašėme laišką, pranešdami buvusiam gimnazijos draugui I. Gnatovskiui, dabar nepanorėjusiam taip toli važiuoti mokytojų sunkiomis pabėgėlių sąlygomis, pabrėžė čionykštį gyvenimą ir perkeltosios mūsų įstaigos reformas, kaž-kodel ilgą laišką užbaigėm gladiatorių obalsiu — Morituri te salutanti! Ir kas galėjo žinoti, jog tie žodžiai bent iš dalies buvo pranašingai parašyti! Ir kas žino, kas toliaus belaukia? Taip tai žmogus kartais netyčia pats sau iš-tarmę rašai.

stojusiųjų nuolat tenka padėti daugybei žmonių, važiuojančių tik pro šalį, duodant jiems ypač patarimų ir visokių žinių apie įvairias Rusijos vietas.

Paskiau dar kalbėjo Odesos, Rygos, Maskvos stud. draugijos „Ru-

II.

Palaiminti, kurie alksta ir trokšta teisybės, nes jie bus pasotinti.

Petras Kriaučiūnas gimė 1850 m. rugsėjo 4 d. s. k. Papečių kaime, Kapsodžių valsčiaus, Vištyčio parapijos, Vilkaviškio apskrities, Suv. gub., iš tėvų — Kazimiero ir Magdalenos (Pauliukoniūtės). Abudu lietuviai katalikai; dargi motina labai uoli išpažintoja ir religinga moteriškė.

Nabašninkas gėrėdavosi jaunų dienų atminimais apie savo motiną. Ypač jam įstrigo atmintin rudens ir žiemos šventadienis rytmetinis Ražančius, visų namiškių giedamas. Tą krikščionišką paprotį stropiai laikydavusi močia: ji prikeldavusi visą šeimyną; koliai kiti susirinkdavo, klausyk, jau ji, kurdama pečių, gamindama pusryčius, būdavo gieda „Sveika Aušros Žvaigždė šviesi!“ Tais žodžiais, tarsi miegus nuo akių visiems nuvaikydavusi; bematant stoję visi į glitą, toliau betęsia tą ir kitas iš eilės giesmes. Anie rytai, sakydavo velionis, bestovi jam akyse, lyg kokios viduramžių misterijos; tos melodijos, kurias jis taip atsidėjęs iš jaunos krutinės giedodavo, ir dabar omenyje tebeskambančios. Čia būdavo a. a. Petras, žiūrėk, išdidžiai ranka pamos, nuduos kaip ir tamsybės už langų bebrėkstančias, ir ima gudžiai pusbal-siu giedoti „Sveika Aušros...“

Ar užsilikote dar kame jūs, pročiai garbingieji, palikimai tėvelių brangūs? O gal ir jus karo trenkimas, griaudamas tas mūsų pirkias su sėklyčiomis, išvijo į tolimus kraštus, gal ir jus dabar, kaip tie būriai

M. G.

PETRAS KRIAUCIŪNAS..

Gim. 1850 m. rugsėjo 4 (16) d.
† 1916 m. sausio 7 (20) d.

I.

Morituri te salutanti!

Pereitų 1915 metų rugpjūčio m. gale, lyg vienos dvasios vedami, įvairiais keliais susivažiavome į Jaroslavlę ir, vienas apie kitą nieko nežinodami, apsistojo tame pačiame viešbutyje. Tik ant rytojaus, netikėtai susidūrę ir nustebę, sveikinamės — svetimoj, tolimoj šaly, kame pareigų jungas vėl sugrėtino ir da tampa tautybės ryšiais surišo. Tasai ištrėmimo draugas tai buvo a. a. Petras Kriaučiūnas.

Nusipurtę kelionės dulkes, atskvėpę vėsiu žiemų rudens oru, einame gyvenimui vietos ieškotų. Einame gatvėmis ir skersgatviais, dairomės į visas puses, kur sklypelis popieros bekyšo su parašu „сдается квартира... комната...“ Kur ne kur žengiamė vidun, teiraujamės, deramės. Štai nugirstame netoliese nuo gimnazijos esant du ramiu gražiu kambariu. Apžiūrime — nusamdom. Tai buvo ties Srubnaja gatve № 28. Ir vėl apveizdingai drauge apsigyvename ir išvien bendrai visu kuo dalinamės.

Mokinių lietuvių, perkelti čionai Marijampolės gimnazijon, iš pusantro šimto buvo ligtol vos tik 4 atvykę. Bet laukta daugiau. Netrukus iš vieno kitur išgirdę atvyko dar keletas, keliolika ir, savaitėms slenkant, jų

tos", Maskv. Augšt. Mokyklų Moksleiviams šelpti Draugijos, Petrapilio ir Dorpato Lietuvių Studentų Draugijų atstovai. F. Bartkevičienė pranešė apie „Globos“ darbus ir apie išvežtųjų į Rusiją Mažosios Lietuvos lietuvių padėjimą.

Pasibaigus informacijų daliai vakaro posėdyje buvo įvairūs kalbėtojai kalbėjo apie įvairius specialius klausimus, kaip pasitvarkyti tam tikrus sumanymus, kaip sakysim inž. Vitkauskis — nuomoti vasarą dvarus ir duoti juose pabėgėliams darbo ir pavyzdingo ūkio praktikos; Marmas — suorganizuoti teisės patarimų biurą, bet kad būtų ne vien patariama bet ir padedama, ir tt. Kalbėjo Maskvos mokytojų sekcijos atstovai apie jos jau padarytus darbus ir ketinamus daryti darbus; d-ras Mikelėnas — apie medicinos pagalbos sutvarkymą ir sanitarijos reikalus; kun. Vilimavičius — apie kooperacijos ir kooperatyvų pritaikinimą pabėgėlių gyvenimui, jų reikalams, ir kiti.

Baigiantis posėdžiui suvažiavimas posidalino į sekcijas. Daugiausia užsirašė į organizacinę sekciją, kurioje bus svarstomi bendrieji klausimai; paskiau eina medžiaginių reikalų sekcija, dvasios reikalų sekcija ir medicinos sekcija.

Tuo pasibaigė pirmoji suvažiavimo diena.

Ant Šiaulių griuvėsių.

Sausio 27 d. š. m. buvo „Berliner Tageblatte“ d-ro P. Michaelio, to laikraščio tam tyčia Lietuvon pasiusto korespondento, pirmoji korespondencija apie Šiaulius. Parašyta ji, kaip vokiečio, geru ūpu ir net pavadinta „Naujai benubundą Šiauliai“. Be abejo, reikia pasauliui parodyti, kad viskas, kas vokiečių daroma, daroma gerai. Tačiau net iš tos pačios korespondencijos, kur tarp eilučių sublykšta slėpiamas fakto žodis, aišku, kad ten tikro nubudimo neįjuntama jokio. Tai tik suvargę, apsnūdę gyvenimas, kuris leidžia iš po griuvėsių liguistus išbalusius diegus.

Paduodu čia tą korespondenciją beveik ištisai, apleizdamas tik tas vietas, kurios nieku mums neįdomios.

Tauragė, pirmasai miestelis Rusų valstybės, vis dar tuščia ir žiauri.

paukštelį, kuriems gobši ranka lizdus išdraskė, klajojat nūn po svetimas šalis su pasimetusiomis šeimynoms. Klajojat ir vietos sau nerandat? Sugrįžkit papročiai mielieji, sugrįžkit atgalios, kaip tik nutils žmonių nirtimas, sugrįžkit, ir švelninkit jausmus, kelkit juos link tų žvaigždžių šviesių, link auštančio dangaus. Užtai tegu svetur palieka juodi keiksmas, barniai, intrigos, kurių tiek daug išsivežėm su savim ir gausia ranka sėjam derlingoje vargo dirvoje. Tegū prasmenga jie šiaurių pusniuose, lai pietų purvyne pranyksta, tegū neįgrįšta tas sielos kirminis, tie gniūsai atgal į naują tėvynę, į jaunąją Lietuvą...

Išėjęs pradedamąją mokyklą, P. Kriaučiūnas per lenkmetį buvo įstatytas į Marijampolės gimnaziją, kurią, pavyzdinčiai elgdamos ir gerai mokydamos, pabaigė 1870 m., išėjęs septynias klases; 8-ji klasė buvo atidaryta tik 1876/7 mokslo metais. Dar būdamas gimnazistas, P. Kriaučiūnas jau spėjo pasižymėti patriotizmu. Tai parodo kad ir šitas faktelis. Tuomet Marijampolės gimnazijoje visada, baigiantis mokslo metams, būdavo iškilmingas aktas, kuriame dalyvaudavo visas mokytojų personalas, visų klasių mokiniai ir pakviestoji publika iš vyresniųjų miesto valdininkų, žymesnių vietos piliečių, mokinių tėvų, giminiių. Tą iškilnę pradedavo direktorius oficialia prakalba, perskaitydamas apie tos įstaigos metų gyvavimo darbus, o paskui, tam tyčia išdirbta programa, mokiniai deklamavo eiles, šį tą padainuodavo, paskambindavo, kartais suvaidindavo kokį vaidelį — kaip paprastai mokyklų iškilnėse. Čia ir buvo proga įnešti į die-

Jos griuvėsiai primena smarkius įnirusius mušius. Užtat kaimynijos miesteliai tuo dar labiau nauju gyvenimu plaka. Apie Skaudvilę ir Kelmę nežymu taip karinių imtynių, bet ir čia aiškus nubudimas vėl atsisėdusių gyventojų. Palyginimui su praeita vasara, dabar vieškeliai Šiaulių link Mintaujos ir toliau į Rygą vos bematomi karininkai. Kariuomenės dalys kaip tik toliau pasislinkusios ir jau plačiai naudojasi pradėjusiais veikti geležinkeliais. Gana dažnai matomi rusų belaisviai, kurie čia užimti kelių taisymu, akmenų skaldymu, sniego valymu, tvėrimu tvorų sniego pušinims atsiginti ir malkų skaldymu. Tikras smagumas matyti rusų kareivius prie darbo. Jie visame kame daro gerą įspūdį: gražios sveikatos, stiprūs, raudoni, gerai apsilvę ir budriai kariškai išauklėti. Kąžkas rusų būdo platumo matyti visoje jų dvasioje. Jie neskubus, bet ir dirba ne nuilsdami. Su savo likimu jie visai

nos repertuarą kokį nors dalyką lietuvių kalboje parašytą. Bet ką tinkamo greituoju surasi, juo kad sąauda uždrausta ir knygų nebėr. Kas daryti? Štai entuzijazmo kupinas Petras pagavo pirmas gerąsias J. Iochanovskio eiles, psalmiškai paršytas: „Czego chcesz od nas, Panie, a Twe hojnie dary?“ bematant išverčią lietuviškai, įteikia rangos komisijai ir prašo leisti ją padeklamuoti akt iškilnėje. Komisija sutinka. Dabz jaunąs matoristas prisirengia kaip reikiant ir, laikui atėjus, skambii, kaip sidabro varpas, baritonu iškąsa tas įkvėptas eiles publikos kupinje salėje.

Pirmą kartą išgirdo kurčio gimnazijos rūmo sienos viešą lietuvišką žodį ir dar kai kas kurtesnis ž nebylias siemas sukľuso, nustebo ir nejučiomis delnais suplojo.

Tuo pat žygiu padaryta g irgi pirmutinė mokykloje konkurencija lenkų kalbai, kuri ten lig 186 m. buvo išdėstomąja kitų mokslodalykų kalba ir tik po tų metų padėta vesti pamokų aiškinimai rusiškai. Gi lietuvių kalbos teisės, žinoma, kaip atskiros mokslo priešmato, bū be maž tokios jau siauros, kaipad ir dabar tebėra: ir anuomet būd per savaitę po vieną pamoką klasi, nustumtumis užpakalin valandos.

P. Kriaučiūnui besant mniui, du mokytoju išdėstinėjo lietuvių kalbą Marijampolės gimnazijoje: gštiosiose klasėse Ulinskis matematikas, rodos žemaitis, gi žemosiose Ilkaskas, irgi iš Kauno gub., dailaščio ir braižymo mokytojas. Kaimokė Rudkauskas, neteko man girc, bet Ulinskio metodas, kaip sako laikų moksleiviai, buvęs įpatingas: atsi-

apsipratę, del jų karas gali dar ir ilgiau testies,

Kelias vėl pradeda tarnauti ramaus gyvenimo susižinojimams. Šalymais gerų rogių matai paprastas malkavėzes, šiaudų ir šieno prikrautas; vedama gyvuliai mūgėn į artimesnius miestus; eina belinksėdami šalymais ūkininkai su žmonomis. Iš žemųjų pirklių su apaugusiais samanomis stogais vėl ruksta mėlini dūmai; jie rodo, kad gyventojai vėl juntasi ramūs esą. Čia, užpakalų fronto, buvo atlikta daug tylaus darbo. Jeigu tokią apylinkę būtų matęs po kelių dienų ar kelių savaitių vokiečiams atėjus, pajautum tuomet abejojamą nekantrumą del viso, pajautum, kad atstatymas gyvenimo tvarkos nelenovas dalykas. Bet dabar, praėjus pusei metų nudžiungi, matydamos atsimainiusią tikrumą. Nuostabiai atsitikta vėjiniams malūnams. Kiek tik matyti apylinkė, stovi malūnai tyloms; didžiūma jų žuvo mušių auko-

nešdavęs klasėn lotynų kalbos žodyną ir drauge su mokiniiais derindavęs lotynų kalbos žodžius su lietuviškais žodžiais. Tuo norėta atrasti ir tiesių palyginimo būdą išrodyti tų dvejų kalbų giminybę ar bent artimybę ir tuo iškelti lietuvių kalbos senumas ir moksline jos vertybę. Šitas palyginimo smalsumas ir vėlioniui Kriaučiūnui nebuvo svetimas. Ir jis mėgo, ypač jaunystėje, derinti, taisyti mūsų kalbos žodžius su graikų ir lotynų žodžiais, vardais ir gerėdavosi, radęs bendrų kamienų, panašių gramatikos ir sintaksės ypatybių.

Nors reikia spėti, kad ir tasai viešas lietuvių žodis gimnazijos iškilnėje nebuvo be Ulinskio intakos į Kriaučiūną, vis dėlto šitas liuosas jaunos sielos pasirinkimas mėgiamos deklamacijai temos dar svarbus tuo, kad charakterizuoja velionies psichę. Jisai mums rodo, jog joje būta stipraus religijos elemento. Kada kiti gimnazijos draugai, baigę kursą, užvožia knygas ir deda ant jų amžino atsilisio antspaudą, arba dar blogiau — savo laurus laisto svaiginamais gėralais, tada P. Kriaučiūno galvą kitokios svaigina idėjos. Tarp jų aiškiausiai ryški lietuviystė ir religija. Jos, kaip dvi raudoni giji driekiasi per visą gyvenimą, jis pasilieka joms lig mirsiant ištikimas. Jau iš to liuosos temos pasirinkimo buvo galima spėti, kokiais keliais tas jaunikaitis eis, į kokią mokyklą stos. Taigi nenuostabu, kad netrukus mūsų matoristas paklabino į dvasinę Seinų seminariją. Čia jis išbuvo penkerius metus. Tas laikas, paprastai dedas aiškų ženklą ant auklėtinių sielos, jame kažkodel nepalikto gilesnio įspūdžio, rodos, nelietė jautriųjų vidaus

Lietuvos miesto griuvėsiai.

mis; toks malūnas visuomet stovi augštumoje ir siūlo gerą punktą apylinkei tirti ir juo būdavo naudojasi ir priešininkas, numanydamas, visuomet pirmą ugnį paleidžia į malūną. Sukas jo sparnai, tai bema-tant įtariama tai esant priešininko signalus. Ir tiesiog stebūklas, kad tokiomis apystovomis daugelis malūnų išliko. Na, dabar jų kančios metas praėjęs ir, pučiant skaidriam vėjui, burbia jų girnos nesustodamos. Gyventojai vėl gali duoti jiems malti savo javus. Gyventojams dabar duonos užtenka, ir senesniais laikais šioji Lietuvos apylinkė neįsaudavo jokio trūkumo. Visa, kas matyti dabar iš gyvenimo ir gyventojų užsiėmimo, leidžia tvirtai tikėti, kad ir čia karo žaizdos užgis pamažu ir kad taip skaudžiai nukentėjusiai šaliai protin-gai ir humaningai valdžiai valdant skirta graži ateitis.

Šitas įspūdis pagilėja dar, kuomet vėl matai Šiaulius. Aš esu buvęs čia

stygų. Matyti, tačiau, jog buvo mokslus ir pavyzdinčiai elgėsi, kad iš daugelio klierikų Kriaučiūnas buvo išrinktas į Dvasinę Petrapilio akademiją.

To meto yra užsilikęs Marijampolės gimnazijos archive vienas Kriaučiūno dokumentas, tai Dvasinės Akademijos atestatas. Jis gerai apibūdina tą velionies laikotarpį; todėl čia iš-tisą dedame, išvertę lietuviškai.

„Šio rašto išteikėjas Petras Kazimiero sūnus Kriaučiūnas spalio 25 d. 1876 m. tapęs R. Kat. Dvasinės Akademijos auklėtiniu, Mogilevo arkivyskupijos lėšomis, išbuvęs šioje akademijoje lig žemiau pažymėtos dienos, pabaigė visą keturių metų mokslo kursą. Jisai, eidamas šioje Akademijoje mokslus ir būdamas itin gabus, parodė didelį mokslingumą ir labai gerai elgėsi. Be to, Petras Kriaučiūnas, išlaikęs įstatų paskirtuosius mokslo laipsniams gauti pasakojamuosius ir rašto egzaminus, Akademijos konferencijos nutarimu, įvykusios 1879 metų birželio 19 d., pakeltas Teologijos kandidatu ir prašymu del stokos pašaukimo į dvasinį luomą, paliuosuotas iš Akademijos ir apskritai iš dvasinio luomo, remiantis Jo Ekscelencijos visų Rymo Katalikų bažnyčių Rusijos Imperijoje Metropolitoido leidimu iš šio birželio 15 dienos № 980. Tam patikrinti išduotas šitas Akademijos Valdybos Atestatas su prideramu parašu ir pažymėtas oficialiu antspaudu. S. Peterburgas. Birželio 20 dieną 1880 metų № 322. Akademijos rektorius Prelatas Kozlovskis, sekretorius Laskovskis“.

liepos mėnesyje, tik ką antrą kartą kartą užėmus mūsų kariuomenei šią miestą. Jau balandžio mėnesyje, mums praeinant paėmus Šiaulius, sunkiai jie buvo nukentėję nuo įsigalėjusio gaisro. Liepos mėšiai pabaigė juos ardyti. Kaip aš šią vietą mačiau pirmą kartą, vieną tylią rugsėjo naktį, čia nieko daugiau nebebuvo, kaip tik griuvėsiai. Neskaitant vokiečių sargybos, nebuvo matyti jokio žmogaus; vidurinė miesto dalis apie bažnyčią aplink gulėjo kaip krūvos laužo ir pelenų; griuvėsiai teberuko dar, užsikabinę beidamas sudraskytų telegrafo vielų, gatvėse juodojo urvai, šovinių išdraskyti. Niekuomet nėsu stipriau jautęs, kaip aną naktį, baisios karo tikrumos. — Suprantama, ne viskas iš karto atitaisoma, kas žuvo mūsųose del Šiaulių. Išgriautas ketvirtadalis dar ir šiandien tebepasakoja riškiausia kalba apie pasiutusį veikimą naujosios artilerijos. Bet dabar čia jau visiškai išvalyta. Vėl gali patogiai vaikščioti švariomis gatvėmis ir daug kur naujai įtaisytas šaligatviais. Daugelis namų, buvusių tik apgadintų, jau atitaisyta ir visiškai pritaikinta gyventi; kitur rusiai dalimi naudojama tam tikslui. Didelis būtų skaičius net kokius tai nepaprastus stiklus į langus įsidėjęs. Mergaičių gimnazija, pritaikinta kariuomenės ligoninei, gerai pataikinta šovinio buvo pusiau nugriauta; dabar ji vėl, nors ir nevisai, bet atitaisyta. Dabar stebimasi net, kokia didelė miesto dalis išlikus, ir tikimasi, kad greit visa būsią atitaisyta, ypač miesto vidurys.

Kas pirmiausia, važiuojant į Šiaulius iš pietų, matyt, tai ruiminga geležinkelio stotis; liepos mėn. ji buvo tuščia ir apleista, dalimi apardyta. Dabar ten toks judėjimas, kokio gyventojai nė sapnuote nebuvo sapnavę. Dabar stovi ten iš vieno, vis besimainydamos, eilios vežimų su prekėmis, su keleiviais. Bet neįstamas darbas užpakalyje fronto ne be vaisių palietė ne vien tą susinešimą, jo įtaka žymi visose ūkio srityse, suprantama, visa tat eina kariškuoju atsargumu ir kiek leidžia jo reikalai. Taip pradeda rodos jau numirę Šiauliai vėl pamažu gyventi — iš visų pusių juntama vyriausybės įstaigų rūpesniai. Liepos mėnesį Šiauliai beveik visai buvo ištuštėję. Prie buvusių keleto gyventojų, kurie tuomet bailiai slankiojo palei namus, dabar jų yra apie 5.000. Tai vis tik mažoji gyventojų dalis, kurių prieš karą Šiauliai turėję apie 40.000. Ir tai jau vis tik didelis pusės metų žingsnis. Tuomet grįždavo atgal tik neturtėliai, kurie nuo mūsų buvo išbėgioję apylinkėse. Jie ieškojo, pardavinėdami vaisius ir bulves, pelnyti nors keletą pfeningų ir būdavo dėkingi mūsų kareiviams, jei jie ką nors suteikdavo jiems gyventi. Dabar iš atskirų grįžtančių žmonių susidariusi tikra sugrįžimo srovė. Daugiausia grįžtama senųjų gyventojų iš Vilniaus. Vėl kaikiuros krautuvės atdaros; gali kavos, arbatos dailiame kambaryje atsigerti, gali pyragaičių užkasti. Kai aš atvažiuavau, buvo mugė. Valstiečių iš apylinkių buvo suvažiavęs didelis skaičius su savaisiais produktais. Buvo juodos duonos ir baltos, bulvių, kiaušinių, sviesto, sūrių, įvairių daržovių, mėsos paukštienos ir visa tat, kaip ir pas mus, ką tik gali rasti savaitinėse mugėse. Kaina nedidelė, gal kiek didesnė, kaip paprastai rudenį — galima nupirkti jauną žąsį už 2—3 markes.

Kai tik prekybos gyvenimas naujai sužydo, tai ir mokyklos taip pat atsistojo į savąją vagą. Gyventojams įvedama nauja registracija, ir senųjų gyventojų grįžimas, kiek tik galima, išreikalaujamas. — Vienintelė ligoninė, netikusi, kurią Šiauliai turėję Rusų metu vėl miestiečiams naudoties atitaisyta. Tik gydytojai atsistebėti negali, kaip toks miestas su 40.000 gyventojų galėjęs tesitenkinti tokia ligonine. Taip pat užtenkamai dirba gyventojų reikalams sanitarinė priežiūra.

Kas yra matęs Šiaulius sugriuvusius, tas pajus, kiek čia padaryta.

Iš griuvėsiu išaugta naujo gyvenimo.

Toliau aprašoma, kaip puikiai jaučiasi vokiečių kareiviai Šiauliuose, kaip jie linksmiasi ir t. t. Aficeriai turi savo klubą, kareiviai savo. Buvusiame Šiaulių teatre (tur būt turima omenyje liaudies auditorija) įtaisytas aficeriu kazino (kazino), kitoje kurioje tai teatro salėje esąs kinematografas. Kaip matyti vokiečių tarp griuvėsių jaučiamasi puikiai.

Šitoje korespondencijoje tarp kita ko labai krinta į akis toks dalykas: sodiečiai mugėje pardavinėję duoną ir tai juoda! Reiškia, ar ta duona pardavinėjama kareiviams, ar kas greičiausia, kad Lietuvos sodžiuje, ypač neturtingesniai kaimiečiai, duona toks retas daiktas, kad jis tik mugėje gali jos nusipirkti pasidžiaugti. Lietuvoje mugėse ūkininkai pardavinėdavo tik javus, bet keptos duonos dar niekuomet.

Kokia dabar Lietuvoje gali būti prekyba? Iš kur pas sodiečius atsiras gyvulys parduoti? Dabar?! Jei jie ir parduoda, tai paskutinį, kad nėra iš ko gyventi, arba jai ir varo į artimesnį miestą, tai ne mugė, o į rekviziciją. Jei dr. P. Michaelis matė dar Šiaulių mugėje sviesto, sūrių ir mėsos, tai aišku tik, kad sodietis parduoda paskutiniuosius, kad toje pačioje mugėje galėtų nusipirkti nors kelius svarus duonos. Dabar Lietuvoje lietuvių sūrius ir sviestą tevalgo tik vokiečių kareiviai, ir iš tiesų, tie sodiečiai, bado kankinami gali tik dėkingi kareiviams būti, jei šie kitą kartą besityčiodami primeta jiems pfenigą.

Ignas Jurkūnas.

Stokholmas, I—II sgn.

Korespondencijos.

Maskva.

Vasario 13 d. š. m. Marinoje Roščioje liaudies namuose buvo sutaišytas pabėgėlių koncertas. Pradžią buvo paskirta 8 val. Jau nuo 7½ v. prisirinko žmonių pilnutėlė salė. Choras, vedamas Iešmantos, gražiai padainavo lietuviškų dainų. Ypač gražiai padainavo solo Vaičiūnas ir Nezabitauskaitė. Pabėgėliai atsidėję klausėsi dainų ir labai gražiai laikėsi. Jiems, matyti, labai patiko lietuviškos dainelės, senai begirdėtos. Neveniam, išgirdus savo dainą, prisiminė tėviškėlę, ir neviena griaudė ašarėlę sudrėkino blakstieną. Labai malonu, kad mūsų artistai pabėgėliai neužmiršta savo vargstančių brolių ir gailina jų dvasią. Tai labai pagirtinas ir sektinas darbas. Nes kurgi pabėgėliai gali rasti sau didesnio džiaugsmo ir nusiramimo, kaip klausanties savo dainų. Geidžiama, kad tokie vakarėliai pabėgėliams būtų taisomi dažniau ir kad jų programa būtų įvairesnė, be dainų, kad būtų teip pat deklamuojama, vaidinama.

Tą patį vakarą tik truputį vėliau, Mansfeldo salėje, buvo savybės vakarėlis. Suėjo labai daug jaunimo. Programa buvo lietuviška ir įvairi: dainos, deklamacijos, žaidimai ir šokiai. Martinionies vedamas choras gražiai padainavo lietuviškų dainų. Pabaigoje puikiai padainavo solo Nezabitauskaitė ir Vaičiūnas. Vaičiūnas dainavo kelias liaudies dainas, jo paties sukomponuotas. Tos dainos labai patiko publikai.

Ten buvęs.

A.†A.

Smolensko 2-klasės lietuvių Mokyklos mokytojas Baltrosūnus Baltras Augustakalnis pasimirė dėmėtosiomis šiltinėmis. Prie ramai nukaršintas ir visų lietuvių apgalimas palaidotas katalikų kapuose vasario 23 dien. 10 val. ryto.

Zinios.

Petrapolis.

Val. Dumos atstovas Čcheidze sunkiai serga plaučių uždegimu.

Vasario 23 d. prasidėjo Centralinio Lietuvių Komiteto suvažiavimas. Komiteto įgaliotiniai pranešė apie Centralinio Lietuvių Komiteto Skyrių veikimą.

Teisybės ministeris Chvostovas paskirtas ministerių pirmininko Šturmerio pavaduotoju — visada, kada Šturmerio nebus Petrapielyje

Vasario 15 d. Caras apdovanojo šv. Jurgio antrojo laipsnio kryžium generolą Judeničą už Erzerumo tvirtumos paėmimą.

Svetur.

Bucharestas. Austrijos karo ministerija pasiūlė dvarininkams su naudoti rusų kareivius belaisvius lauko darbams, paliekant 30 frankų už kiekvieną kareivį užstatą ir užmokant į kasą nuo 15 iki 45 gelerų už dienos darbą. Bulgarij opozicija reikalauja iš vyriausybės rimtai pradėti kovoti su plečiančiąsiai raupų epidemija, varančią tiek daug žmonių į kapus.

Amerikoje. Vašingtono žiniomis Jungtinių Valstijų prezidentas Vilsonas pasakęs senatoriams, kad esą naujas Amerikos laivų vokiečių skandinimas galės sustabdyti diplomatinės susizinojimą tarp tų dviejų valstybių ir net sukelti karą.

Lozane. Briuselio žiniomis, vokiečiai visokiais būdais stengiasi per Belgus įtikinti sąjungos valstybes, kad būtinai reikalinga esanti taika. Tuo tikslu vokiečių vyriausybė kurstanti; be to, nurodoma, kad visas pasaulis esąs karo nualsintas ir dar ilgesnis karo tęsimasis esą būtų nusidėjimas žmonijai. Nežiūrint šios propagandos belgai griežtai aisisaką „vokiečių taikos“.

Vokietijos ir Portugalai. „Vossische Zeitung“ iš Lisabono praneša, kad ten esąs laukiamas sutraukimas diplomatinės susizinojimų tarp Vokietijos ir Portugalų. Vokiečių valdiniai išsiima iš bankų pinigų, daugelis vokiečių šeimynų jau išvažiavę iš Portugalų

Pasiūlymas sušaukti taikos konferenciją. Švedų augštųjų rūmų narys social-demokratas Štrems įnešė sumanymą, kad viena švedų vyriausybė, ar pasitarusi su Norvegų ir Danų vyriausybėmis, sušauktų neutralių valstybių taikos konferenciją.

Austrijų rūmų komisija atmetė šį sumanymą, kadangi dabartinis metas tai netinkamas esąs ir tuo kariaujamosios valstybės galinčios būti nepateiktos.

Iš žšienio buvo žinių, kad vokiečiai per Šv. Tėvo pasiuntinį, pasiūlę elgų karaliui Albertui separatinę tka. Taikos sąlygos būtų tokios: 1) prižadėjo grąžinti Belgams užimtas vietas, 2) išmokėti visus nuostius, padarytus per karą ir 3) padarį prekybos sutartį, kuria vokiečiai alėsią kontroliuoti Antverpeno ir Ostidės uostus.

Č. asnausio atminimui.

Neg a. a. Č. Sasnausio, netekome laisvą ir galingą tėvynės žadintoją. Jo netekimas Lietuvai skaudus, kiekvieną valandą, tai itin skaud šiuo karo metu, kuomet medžiagii ir moraliniai nuostoliai prislėgė onių dvasią, o kraujo ir ugnies j apmarino visa kas buvo kilnės žmogaus širdyje. Daug reiks darbo darbininkų iš to stabo išju-

dinti lietuviams. Sasnauskis tame darbe būtų neatstojamas. Gražus žodis, sujungtas su tinkama melodija, šiame atsitikime yra vienas vaisingiausių įrankių. Už jį gi niekas geriau nemokejo tinkamesnių parinkti tam tikslui žodžių, nieks neįstengė apvilkti jų gražesniais melodijos rūbais; niekas, pagalios nesugebėjo suprantamai ir įkalbamai prabilti į lietuvių širdį. Kiekvienas jo veikalas — tai kokios nors kilnios idėjos skelbėjas. Ir skelbė taip galingai, ypač tėvynės meilės idėją (pav. „Jau slava sukilo“), kad jo melodija tarsi ugniakalnis, kurio lava pagriebusi žmoniją velka su savim iš abejojimo prie idealo, prie darbo ir pasišventimo; jo melodijos užgauta lietuvių širdis nesulaiko nesušukusi kartu su kompozitorium:

Petys gi į petį, vyrai kas gali,
Sustoję į darbą už mylimą šalį,
Prikelkime Lietuvą mūsų.

Ir Lietuva pakilo. Tik deja, netrukus kita liga parbloškė jo „mylimą šalį“ į sunkios ligos guolį: visas jos kūnas pasruvo krauju o iš krūtinės išsiveržė gaudus ir sunkus dejavimas, kuris skausmo peiliu pervėrė jo jautrią širdį. Reik tikėtis, kad ir šiuo kartu, gal dar galingiau ir įtikinamiau, velionis būtų prabilęs į tautos širdį: „Prikelkime Lietuvą mūsų!“ Bet... mirtis nutraukė jo gyvybės giją, ir mūsų darbininkų eilėje spingso didelė spraga.

Dvasinės akademijos studentai lietuviškai suprastami jo gilią vertę, išgirdę liūdną žinią apie mirimą to kilnaus Lietuvos ir Bažnyčios sūnaus ir uolaus darbininko, gausingai atsilankė jo laidotuvių, kad paskutinį kartą pagerbtų tą, kuris savo žavima kalba stengėsi įkvėpti lietuviams tą kilnią idėją:

Gražu už tėvynę pavargti, kentėti,
Palaimintas darbas šalies prigimtos,
Laimingas kurs, pradedant aušrai
tekėti,

Su broliais į darbą kaip milžinas,
stos!

Palaikyti gi mėgiamą jam Lietuvos restauracijos darbui vietoje vainiko sumetė keletą savo studentinių skatikų (100 rub. 10 kap.) Lietuvos varguos mažinti, jos žaizdoms gydyti, kuriuos todėl prašau nusiųsti Lietuvon.

Akademijos stud. lietuvių vardu
stud. kun. M. Krupavičius.

Iš lenkų gyvenimo.

„Berlingske Tidende“ praneša, kad Kopenhagos universitete žadama esą steigti slavų kalbų katedra. Jos profesoriumi esąs teikiamas lenkas, dakt. St. Ružnickis.

Lenkų ginčiai del orientacijos. Lenkų spaudoje kartas po karto vis tik galima pastebėti ženklų, kad lenkai, norėdami išsidirbti sau vieną orijintaciją, nesutinka tarp savęs del kurių ne kurių dalykų.

Pavyzdžiui, „Kurjer Poznański“ šiaip rašo:

Tarp lenkų „Kolo“, atstovaujančio visuomenei, ir Galicijos Vyriausiojo Tautos Komiteto (Nacz. Komitet Nar.) atsitiko nesusipratimų del politikos kompetencijos motyvų. Spauda, kuri svarstė tu dviejų įstaigų teises ir uždavinius, suskydo lyg į dvi dali. Pastaruoju laiku Lvovo „Dziennike Poznańskiam“ pasirodė protestas. Jame pasakyta, kad „Kolo“ atimams iš Galicijos „Vyriausiojo Tautos Komiteto“ visą teisę atstovauti lenkų reikalams kitose tautose. Kuriais motyvais faktais „Kolo“, pasiryžo padaryti tokį svarbų žingsnį, mums kol kas nežinoma. O juk motyvai ir faktai turi būti, jei „Kolo“ taip atvirai ir taip griežtai protestuoja prieš Galicijos „Vyr. Taut. Komit.“

J. S.

Karas.

Rusų vakarų fronte. Į žiemius nuo Čartorisko priešininkas stengėsi pulti rusus, bet artilerija buvo išvaikytas.

Padauguvyje tarp Dvinsko ir Jakobštato ir pasilukstą rusų žvalgų būriai turėjo pasisekimų.

Į pietus ir Galicijos fronte abi pusės šaudosi.

Kaukazo fronte Persijoje mūsų paimtas Bidžaro miestas, 70 varstų į šiaurės vakarus nuo Chama-dano. Naktį vasario 19 d. šturmu paimtas Bitlio miestas. Strategiška vertė Bitlis turįs didelę, viena, kad nuo jo prasideda geras perėjimas į Mesopotamiją. Bitlis buvo 20 varstų į pietų vakarus nuo Vano ežero, čia buvo sąryšis tarp turkų kariuomenės, kuri veikė Mušo ir Urmijos ežerų apskrityje, o nuo šio paskutiniojo susižinodavo su persų turkų sauždbudako grupe, į kurią įėjo ir kariuomenė, dalyvaujanti Kermanšacho apskrityje.

Užėmus Bitlį ir visą Vano ežero apskritį rusai ėmė į savo rankas.

Fronto praplėsimas ties Bitliu turi didelę svarbą ir tuom, kad, užėmus šį miestą, pasilieka atidenktu kelias į Saertą (60 varstų į pietų rytus nuo Bitlio). Saertas — tai mazgas kelių į Diarbekirą ir į Bagdadą. Nuo Saerto iki Diarbekiro apie 200 varstų ir iki Bagdado, per Džezirę ir Mosulą prie Tigrio upės, apie 700 varstų. Nuo Bitlio tiesiog iki Tigrio upės apie 100 varstų. Taip, kad rusams, užėmus Bitlį, palieka platus kelias ir į Mesopotamiją.

Paimta 20 visai sveikų naujausios Krupo sistemos armočių. Be to daug dar teko visokių šovinių. Belaisvių skaičius dar nepaaiškėjo, tikrai vienu aficerių paimta lig 400 žmonių.

Vakarų fronte. Belgijoje prancūzai šaudė vokiečių stovyklas.

Į žiemius nuo Eno upės stiprus priešininko žvalgų būrys puolė prancūzų sargybininkus, bet dideliais nuostoliais buvo atmuštas. Į rytus nuo Nevilės ir į pietus nuo Beri-o-Boko artilerijos ugnim suardyto priešininkų stiprumas.

Į žiemius nuo Verdeno atkaklūs mušiai ties Duamono kaimu, prancūzai turi užėmę gretimą su tuo kaimu augstumą. Visi vokiečių puolimai atmušti. Prancūzų artilerija atsako šovimu į šovimą. Ties Duamono fortu baisūs mušiai panašūs į Jūrų bangas audroja. Iki šiolei priešininko taktika nedavė rezultatų.

Į vakarus ir į rytus nuo Maaso upės, o taip pat Vevrėje smarkus artilerijos mušis.

Viršutiniame Elzase į rytus nuo Sepuos prancūzai, puolė vokiečius, atėmė iš jų dalį apkasų dešiniajame krante Didėsės Largės upės; vokiečiai kontrataka norėjo atsiimti atgal, bet nepavyko. Duamono apskrityje prancūzų lakūnas Navaras numušė šeštą vokiečių aeroplaną, kuris nukrito prancūzų pusėje.

Anglų fronte. Vakare vasario 18 d. netol Gogelcolerno anglai išsprogino penkias minas ir paėmė visas duobes. Vienoje duobėje rasta priešininko minų galerija.

Pas Ipro-Komino perkasa anglai susistiprino iš vokiečių atimtuose apkasuose. Belaisvių paimta 5 aficeriai ir 249 kareiviai.

Belgijos fronte ramu, tik tai Steenstratės apskrityje buvo smarkių bombomis.

Italų fronte. Nežiūrint gilaus sniego kalnuose ir dažnaus sniego kritimo nuo kalnų, italų artilerija ir žvalgai nenustoja veikti.

Goricos apylinkėse buvo Judrių artilerijos šaudymų.

Keli žodžiai del Dorpatos skyriaus apyskaitos.

Ne del polemikos, bet tiesos vardan laikau reikalingu paskelbti irgi „faktą“, kodėl „prikaišiojimai iš kairių vietos studentų tarpo“ kilo.

Dorpatos Skyriaus pirmininkui, g. pr.-doc. L. Gogeliui paskelbus, kad pinigai iš Petrapilio gauti, visi esantieji vietoje studentai suskubo su prašymais. Prašymų paduota, rodos, apie 15. Koks buvo visų nustebimas, kad suselptųjų tarpe buvo tik tie minamieji apyskaitoje 7 „Liet. Dorpatos D-jos“ nariai. Ar taip pat būtų ir toliau „žiūrėta reikalingumo“ šelpti visus prašančiuosius, sunku įspėti, nes tuo pačiu metu Studentų Draugija gauna iš Tatjanos Komiteto 800 rub. kasmėnesinės pašalpos. Tada Draugijos nariai, pasisavinę tą sumą, nebeldžiasi į Skyriaus duris.

Kl. Skabeika.

Pranešimai.

Mokinių bendrabučiuose Voroneže liuosų vietų nėra. Taigi mokiniai, kurie norėtų eiti mokslus Voroneže, tenis-tikie dabar rasti vietos bendrabučiuose.

Kan. K. Alšauskis.

Centr. Liet. Dr-jos Komiteto Igalio-tinio kancelerija Voroneže persikėlė į Manuilovo namus Mal. Dvorianska-jos № 21.

Redakcijos atsakai.

Pr. Budvyčiui. Tamstos eilutes „Liudesys“ gavome. Jos gražios, ir Tamstai reiktų šioje šakoje lavinties toliau. Kol kas trūksta formos; ritmo ir rimo. Liudesį pasidedame, gal paskiau sunaudosime.

Redaktorius-Leidėjas Martynas Yčas.

Visų, kurie surado per laik-raščių skelbimus savo šeimynas, gimines, pažistamus ir draugus, prašoma pranešti jų adresus Cen-traliniam Liet. Komiteto Inform. ir Registr. Biurui: Petrogradъ, Ба-сковъ пер. 29, кв. 2.

Anastazija JURAITĖ ieško savo motinėšės, sesers Julės ir brolio Ra-polo Kauno gub., Šiaulių aps., Bridų k., taip-pat draugų ir pažįstamų. Ad-resas: Θεοδοσία, Институтская ул., Го-родская пекарня. 136 1

POVILAS UOGINTAS ieškau savo žmonos Elžbietos ir vaikų Kauno gub., Panevėžio apskr., Gudgalių k. Adresas: Минскъ, читательный пунктъ при 8 головномъ эвакуационномъ пун-ктѣ. П. Огинтасу. 138 2

Stanislovas KVIETKAUSKIS iš Jovaršių kaimo, Leipalingio par., Suv. gub. ieškau savo sūnų: Prano Kviet-kauskio, kurs ruošėsi Vilnių moky-tojauti, ir Jono Kvietkauskio kareivio. Adresas: Жлобинъ, Мог. губ., д. И. И. Щукина. С. Квятковскому. 140 1

Anastazija MIKŠYTĖ, Kirdonių sodžiaus, Pandelio parap., ieškau tėvų ir pažįstamų. Adresas: Петро-градъ, Лермонтовскій пр. 17, ж. 3. 109 1

Emilija ir Akvitė MIKŠYTĖS, Mi-kšių sod., Skapiškio par., ieškam savo tėvų ir pažįstamų. Adresas: Пе-троградъ, Лермонтовскій пр. 17, кв. 3. 110 1

JONAS VALIUGA ieškau Anelės Gažauskienės ir švogerio Jokubo Ga-žauskio iš Latavos viensėdžio, An-droniškio val., Kauno gub. Adresas: Петроградъ, Воронежская ул. домъ 31, кв. 30. 111 1

MARIJONA PIPIRAITĖ, Kauno gub., Panev. apskr., Prodin-Pamušio dvaro, ieškau savo tėvelių, sese-lės Barbaros ir brolio Leonardo Pi-pirų. Prašau atsiliiepti: Рѣжидца, Вит. губ., имѣние. Тавнаги, поч. яшикъ 24. Марія Пиперъ. 114 4

A. Valavičius noriu susira-šinėti su Spirakičiais ir Pušalotie-čiais, su Spirakių klebono giminaite Agota. Adresas: Пермь, Бол. Ямская ул. 11. А. Валовичъ. 115 1

Kareivis VLADAS GUBERTA iš Navininkų. Krokialaukio vals., Suv. gub., ieškau savo žmonos Mortos ir vaikų: Monikos, Antano, Juozo, Jo-no, Vlodo, Vaclavo ir Onos. Adresas: Жлобинъ, Могил. губ., 120 желѣзно-дорожная рота. 90 1

Kareivis KAZYS KUJEVA iš Gu-tavo dvaro, Kalvarijos apskr., ieškau savo žmonos Agotos. Adresas: 120 желѣзнодорожная рабочая рота, М. Жло-бинъ, Могилев. губ. 92 1

JONAS ORANTA, Stanaičių kai-mo, Kibartų val., Vilkaviškio apskr., Suv. gub. noriu sužinoti kun. J. Valaitį, kun. M. Plaušinitį ir kitus pažįstamus. Adresas: Р. О. Ж. Д., Смоленской губ., ст. Стодольце, фель-дшеру Кузминскому, ідуоти J. Orantai. 97 2

Jonas STANIONIS ir Ant. URBA-NAVIČIUS iš Suv. gub., Kalvarijos apskr., Simno val., prašau giminiių ir pažįstamų atsiliiepti: Саратовъ, Александровская ул. 111. И. Станіонис. 99 1

Lietuvių Draugijai Jaroslavlėje REIKALINGAS BUCHALTERIS arba geras kantoristas, mokas vesti kasos ir raštinės knygas. Algos nuo 50 ligi 75 rub. mėnesiui. Kreipties šiuo adresu: Г. Ярославль, ул. Рома-новская 44. Литовскій Комитетъ. 128 2

Jonavičius Vladislovas iš Pe-lelių dvaro ieško Marijonos Rutkau-skytės iš Suv. gub., Marijampol. ap., Šmitiškių k. Adresas: Бобруйскъ, Ни-колаевская 11, Литовскій Комитетъ. 124 2

JONAS KALINKA ieškau savo gi-miniių: Antano Dankevičiaus, Juozapo Gudavičiaus ir seserų iš Anykščių m., Kauno gub. Adresas: Витебскъ, Кетовскій, д. № 5, 2 части. 118 1

Kareivis Kazim. ČUKSIS Kavarsko val., Ukmergės apskr., Narbutų sod., nori susirašinėti su kaimynais Narbutiečiais ir Kavarskiečiais. Atsiliepkite! Дѣйствующая Армія, полевая почта № 30, полковая канцелярія 207 пѣхот. Новобаязетскаго полка. 80 3

Pranciškus LEKYS, Batakių par., Kauno gub., ieškau giminiių ir pažį-stamų. Atsiliepkite! Петроградъ, При-морская жел. дор., ст. Дюны. Францу Лякису. 82 1

VINCAS PETRAITIS, Viduklės par., Papelių kaimo, noriu susiraši-nėti su giminėmis ir pažį-stamais. Adr.: Петроградъ, Петр. наб. № 30, кв. 1. В. Петraitису. 76 1

P. MARCINKUS, Kelmės val., pa-staruoju laiku gyvenau Šiaulėnų val., prašo giminiių ir pažįstamų atsiliiepti. Городождъ, Витеб. губ., почт. ст. Одель, Село Козвяки, лавочнику П. С. Мардин-кису. 83 2

Steponas A. Siemaska iš Šiau-lių miesto (krautuvininkas) apsigyve-no Petrapilyje. За Невской застав., Б. Шемилловка № 1. 87 1

Daršiškių mokytojas STASYS BA-RANAUSKIS ieško savųjų iš Patako-nių sod., Joniškėlio par., Panevėžio apskr. Kas žino, ar jie pabėgo, ar pasiliko vietoje, prašau pranešti adre-su: Орша, Могил. губ., Управление На-блюдающаго за чуртами Биленскаго района. Ст. Барановскому. 88 1

JUOZAS MAKUTĖNAS iš Alsetos dvaro, Kamajų par., Zarasų apskr., Kauno gub., ieškau giminiių ir pažį-stamų. Kreiptis: Самара, Предтечен-ская ул. 46. 89 1

Marijona Pacevičaitė Šiaulių m., ieško motinos Onos, brolių: An-tano ir Prano. Atsiliepkite adre-su: Петроградъ, Широкая ул. 5, кв. 5. 1

Petronėlė Skinkienė ieškau savo vyro VINCO SKINKIO ir ANTANO SKINKIO. Adresas: Першайская дер., Минскаго уѣзда и губ., Петронеля Скип-кинь. 6

Mikas Mickevičius ieškau kunigo giminės J. Skinkio. Adresas: дер. Янушкевичи, Першайской вол., Мин-скаго уѣзда, МИХАИЛУ МИКЕВИЧУ. 6

Ieškau sūnaus KAZIO JONE-LINO iš Likiškėlių, Alytaus valsč., Kalvarijos apskr. Adresas: Игумень, Минской губ., Островская ул. 13. Ка-зиуи Jonelinui. 179 2

Kunigas A. MASIULIS ieškau brolio Ambrozijaus Masiulio Kupi-škio par., Kauno gub., sesers Uršu-lės Poberalienės su dukterimis: Ona, Emilija ir Anele Račiupėnų kaimo. Sesers Juozapatos Augustauskienės iš Kreivėnų sodž. Atsiliepkite ir kiti Kupiškiečiai. Почт. ст. Кржичевъ. Мо-гилев. губ., им. Прусинъ. С. Вородзь-ково. 180 1

Jonas GAIRUTIS, Paškonų Ly-dokių parapijos (gyvenęs Rygoje) ie-škau brolių, sesers ir švogerkos. Atsiliepkite! Тверь, Р.-Католическій ко-стель. 181 5

ZUZANA RIMKAITĖ iš Strazdų kaimo, Kuršėnų parapijos, meldžiu gi-miniių ir pažįstamų atsiliiepti. Тверь, 1-я ул. Крослобод. д. 50. 181a 3

Gasparas MALDEIKIS Vešintų par., ieškau savo motinos Ievos, brolių: Povilo, Mykolo ir Jurgio. Se-selių: Marijonos, Damicelės ir švoge-rio Šimonio. Atsiliepkite! гор. Вязьма, Смоленск. губ., 259 зап. батал., 5 рота. Г. Мальдейкису. 182 1

S. DULIUS ir M. KLINKEVIČIENĖ gyvena: Тамбовъ, Уфимская 29. 197 1

Jonas MAGENIS Kauno gub. gy-venu: г. Саратовъ, Царицинская ул. 65. 198 2

Aleksandras LIUTKAITIS kareivis iš Prienų ieškau savo tėvo Jurgio, brolio Pranciškaus ir sesers Liudvi-kos. Adresas: Дѣйствующая армія, 1 зап. пѣх. бат., 11 рота, 138 очередь, 1 взводъ. 199 1

Kazimieras PETRAUSKIS Gailo-nių sod., Panevėžio apskr. ieškau sa-vo žmonos ir sūnų: Adomo, Antano ir Kazimiero. Витебскъ, Ново-Мона-стырскій пер. № 7. Литовскій Комитетъ. 200 1

Julijona GIDEIKIENĖ, Pakepšty-nų sod., ieškau savo vyro Juozo Gi-deikos, sūnaus Antano, dukterų: Bro-nislovos, Marijonos ir Zofijos. Adr.: гор. Симферополь, Дально-Тарасовская ул. д. Сурминскаго № 16. П. Урневичу. 201 1

Aleksandra SABAS ieškau tėvo Jurgio Sabo, Švobiškio sod., Kauno gub. ir pažįstamų. Петроградъ, Воро-нежская ул. д. 31, кв. 30. 112 3

Jonas BIELIAUSKIS ieško Magdalenos Bieliauskienės 45 m. su dukterimis iš Suv. gub., Marijamp. ap., Panemunės val. Jeigu kas žino, prašoma pranešti: r. Išinys, Tob. gub., Staro-Sėnina ul. 14. 141 1

MARIJONA ŠARKAUSKIENĖ 50 m. iš Kauno gub., Zarasų apskr., Dukšto val. ieško dukters Apolonijos Kavaliauskienės, gyvenusios Vilniuje. Adresas: r. Išinys, Tob. gub., Staro-Sėnina ul. 14. 141a 1

Domicėlė MALINAUSKIENĖ 58 m. iš Suvalkų gub., Kalvar. apskr., Udrijos val., ieško sūnaus Jono 16 m., kurs atsiliko nuo šeimynos Smolenske. Adresas: r. Išinys, Tob. gub., Staro-Sėnina ul. 14. 141b 1

MYKOLAS KAVALIAUSKIS iš Janavos m., Kauno gub., ieško motinos Kastancijos Kavaliauskienės 73 m. Adresas: r. Išinys, Tob. gub., Staro-Sėnina ul. 14. 141b 1

Grigalius Šlezas iš Stanionų k., Panevėžio apskr., Kauno gub., ieškau savo žmonos Elzbiotos. Adr.: Petrograd, Ploščn. nab., Novaja Bavarja d. № 7. Контора Г. Шляжася. 142 1

Bronisovas Rimša iš Mileikiškio, Šimonių par., Ukmergės apskr., Kauno gub., ieškau giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite! Petrograd, Baskovų per. 29-10. Канцелярия Литовского О-ва. 143 1

Adelė Grybaitė ieškau savo tėvelių Aleksandro ir Domicėlės Grybų Kauno gub., Panevėžio apskr. Adresas: Тула, Посольская ул., Учт. Институт. 144 1

Marijona Bikičiūnienė iš Zarasų, Kauno gub., ieškau savo sūnaus Jurgio Bikičiaus 50 m., dukters Marijonos Petrauskienės 52 m. ir sūnaus Stanislovo. Adresas: Тамбов, Уфимская ул. 38, д. Копилова. 145 1

PETRAS MILERIS, sužeistas kareivis nori susirašinėti su namiškiais ir pažįstamais. Adresas: Павлово, Петр. губ., Земская больница № 7. 147 1

Kareiviai Antanas Dirsė ir Antanas Jankauskis prašo namiškių atsilipti: Ст. Орша, Могилев. губ. 28-ой тыловой Эвакуационный пункт. 147 2

Pranciškus PETRULIONIS, Suv. gub., Prienų par., ieškau savo motinos Marijonos Kazakevičienės, brolių: Jurgio, Povilo ir seserų: Marijonos, Onytės ir pažįstamų. Adresas: Петроград, 1-я рота № 14, кв. 13. 148 1

JUOZAS GRABAUSKIS, Panevėžio m., Kauno gub., ieškau sesers Rozalijos ir švogerio: Jono Jokubauskio ir Jurgio Tivilio. Adresas: Село Рамзай, Пензенской губ. 149 2

Ona Kastanavičaitė, Savališkių dvaro, Panemunės val., Kalvarijos apskr. ieško motinos, sesers Viktoro ir Antaninos. Adresas: Село Рамзай, Пензенской губ. 149a 1

Elena Pisorevičienė, ieškau savo sūnaus Juozo 17 m. (buvo Punkske, Suvalkų gub., savanoriu sanitaru) ir pažįstamų. Rašykite: Петроград, Клинский пр. 18-22, кв. 11. 171 1

Morta SAVICKIENĖ, Kauno gub., Panevėžio apskr., Krenčinos par., Mežūnų sod., ieškau giminių ir pažįstamų. Kreipkitės: Москва, Б. Богородская ул. д. 13. 172 2

Jurgis RAMANAUSKIS ieškau Mykolo Žalio iš Pakruojaus m. ir Antano Gelumauskio iš Didžiulių k. Adresas: r. Симбирск, Введенский пер. д. 49. 254 1

Adomas DUNDZILA, ieškau saviškių: M. Kriaučiūno, Marijamp. ap. felferio ir iš Igliaukos Suv. gub. Vinco Živelio, Jono Račiukaičio su žmona, Viktorijos ir Katarinos Živelikių, Petronelės Kardišauskienės ir jos vyro. Adresas: Петроград, Басков пер. 29, кв. 10, „Lietuvių Balsas“ Administracija. 162 1

Emilija Gričiūnienė Kauno gub., Skapiškio parap., ieškau sesers Onos Žalubienės, motinos Kaldienės ir savo vyro Stasio Gričiūno 1915 m. gyveno Amerikoje Filadelfijos m. Adresas: Петроград, 11-я Рождественская ул. 21, кв. 36. 163 1

Kazimieras LASYS Liepojos policistas ieškau savo tėvų, brolio Sėrapino ir visų giminių ir pažįstamų iš Kurklių val. ir iš Liepojaus. Adresas: Двинск, м. Грива, в канцелярию Илутского уездного начальника, стражнику Казимиру Ласису. 164 3

Antanas GERULIS ieškau savo motinos iš Bajoriškių sod., Palevėnės parap., giminių ir pažįstamų. Adresas: Петроград, Обводный канал, д. 175, 11. Убежище. 165 2

Vanda (Felikso duktė) Blaževičaitė, Buivydžių viensėdžio, Pandėlio par. (ukininko duktė) ieško giminių ir pažįstamų. Adresas: Харьков, Екатеринославская ул. 19. Литовский Комитет. 166 2

VLADAS GUDAS iš Garždų, Telšių apskr., Kauno gub., prašo giminių ir pažįstamų susirašinėti. Adresas: Смоленск, 132-я железнодорожная рота. Владиславу Гудасу. 167 2

Elzbieta BAZELIENĖ iš Aleksoto, Suv. gub., ieškau savo vyro Bazelio, jau 6 mėnesiai kaip iškeliavo iš Petrapilio ir nebegrižta. Adresas: Петроград, Клинский пр. угол Бронницкой д. 22-18, кв. 14. 168 1

Ona Nikvedavičienė, Barbora Turikienė, Rozalija, Mikolajūnienė ieškom giminių ir pažįstamų. Prašom parašyti: Петроград, Клинский пр. уг. Бронницкой д. 22-18, кв. 14. 169 1

Ona Ramanavičienė ieškau savo vyro Juozo Ramanavičiaus kareivio Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Simno m. Prašau giminių ir pažįstamų atsilipti adresu: Петроград, Клинская д. 22-18. 170 1

Motiejus JADZIUKYNAS iš Kižių paliv. Marijamp. apskr., ieško Prano Jodziukyno. Adresas: Пенз. губ., С. В. ж. д., ст. Рамзай, Рамзайское волости. правление. 160 1

Marijona Rimaitienė ieško Barboros Siedenienės iš Lekėčių miestelio. Adresas: Пенз. губ., С. В. ж. д., ст. Рамзай, Рамзайское волости. правление. 160a 1

Marijona Pacevičaitė ieškau brolių Antano, Pranciškaus ir motinos. Visi iš Šiaulių miesto. Adresas: Петроград, Петрогр. стор., Широкая ул. 5, кв. 5. 161 1

Marijona Gruinienė, Alsėdžių parap., Telšių apskr., ieškau savo motinėlės Marijonos Viešnauskienės ir pažįstamų. Adresas: Петроград, Лиговская ул. 103, кв. 3. 156 2

Lietuvis siuvėjas Kazimieras GRUDZINSKAS Panevėžio apskr., Kyburių val., Saločių m. ieškau savo giminių ir pažįstamų. Adresas: Петроград, Поварской пер. 15, кв. 2. 158 1

Tapylė Pankienė, Sabališkių dvaro, Panemunės val., Kalvar. apskr., ieško sesers Ievos ir pažįstamų. Adresas: Село Рамзай, Пензенской губ. 1496 1

Juozas Radžiūnas ieškau brolio kun. Radžiūno iš Pilviškių ir Akeičių iš Paežerėlių. Adresas: гор. Качев, Орл. губ., 119 железнодорожная рота. 150 1

IEŠKAU Kučinskų Krisės, Kauno gub., Zarasų apskr. ir pažįstamų. 117 дополнительный вольно-наемный обозный батальон, 582 транспорт, 1-ый взвод. 151 1

MIKODYMAS USYLA Suv. gub., Kalvar. apskr., Udrijos val., ieško savo žmonos Marijonos 54 m. ir dukterų Rozalijos 18 m. ir Onos 16 m. Adresas: Москва, Марьяна Роша, Старое шоссе, 6 Лихоборский проезд № 12. 152 4

Kazimieras Mažeika, Šiaulių apskr., Gruzdžių val. Prekuvos viensėdžio ieško Pilypo Srolio Lupaičių sod. giminių ir pažįstamų. Adresas: Петроград, Предельная ул. д. 20, кв. 20. 153 1

Magdalena Vaitkevičienė ieško vyro Prano Vaitkevičiaus, sūnaus Juozo ir dukters Onos iš Liepokojų sod., Daukšių par., Suv. gub. Adresas: Москва, за Крестовской заст., Стар. Александровское шоссе д. 13, Меровка кв. 3. 155 1

Jonas ir Stasė ŠLICKIAI, Skaudvilės par., Raseinių apskr., ieškome sesers Onos Žilinskienės ir jos vyro, dėdžių Petrauskų iš Kelmės par. ir kitų tautiečių. Adresas: Петроград, Кирочная ул. 496, кв. 3. С. Шлицкая. 157 1

Ona Dovaitaitė, Kauno gub., Panevėžio apskr., Dauniūnų sodž., Krinčino par. ieškau sesers Kastancijos. Adresas: Москва, Б. Богородская ул. № 19. 1726 1

Juozas NARBUTIS ieškau tėvo, motinos ir pažįstamų, Kauno gub., Ukmergės apskr., Debeikių val., Okništų dvaro. Prašau atsilipti: Петроград, Клинский пр. д. 18-22, кв. 11. 173 1

ZIGMAS KRUZAS ir GOKAS iš Panevėžio, Kauno gub. ieškom Teklės ir Liudvikos Svirskaičių iš Kurklių m. Ukmergės apskr. Adelės ir Nikodemo Slavinskių iš Panevėžio. Aleksandro Žukauskio ir kitų pažįstamų Panevėžiečių. Adresas: Ст. Мушкетово, Донской обл., Чулковский руд. № 18. Сигизмунду Крузас. 174 3

IEŠKAU seserų: Uršulės, Emilijos ir brolio Juozo Karazijų. Uršulė gyveno Varšuvoje kiti Pabiržės Kupiškio val., Ukmergės ap. Atsiliepkite: Игumen, Минск. губ., Муравьевская ул. 66. I. Валайтис, пер. город. КАРАЗЕЮ. 176 1

Ieškau ANTANO KUZOS, Draustinės sod., Raseinių apskr., prašau atsilipti: Игumen, Минск. губ., Муравьевская ул. 66. I. Валайтис, передать ЭМУТИСУ. 177 1

Ieškau ANTANO TUTLIO ir ANTANO DOVYDO iš Langakių sod., Kauno apskr.: Игumen, Минской губ., Муравьевская ул. 66. I. Валайтис. 178 2

Juozas Čizeika iš Rutkiškių k. Alvito val., Vilkaviškio apskr., ieškau tėvų ir pažįstamų. Adresas: Невель, Вит. губ., 101 железнодорожная рабоч. рота. Иосифу Чижейко. 183 1

Juozapas ŽALDOKAS iš Rimiškių sod., Smilgių val., Panevėžio apskr., ieškau švogerio inžinieriaus Kazimiero Vasiliausko ir giminių. Гор. Торонец, 121-я железнодорожная рабоч. рота. 184 1

JUOZAS JUŠKA, Bernatiškių sod., Panevėžio apskr. ieškau giminių ir pažįstamų atsilipti: гор. Торнополь, Пековской губ., 121 железнодорожная рабоч. рота. 185 1

Ona Mičiulienė iš Šelmių kaimo, Vilkaviškio par., Suv. gub., ieškau sesers Uršulės Gradeckienės ir jos vyro. Adresas: Петроград, Клинский пр. уг. Бронницкой д. 22-18, кв. 11. 186 1

Juozas GERMANAVIČIUS Stakliškių m., Trakų apskr. ieškau savo motinos Marcelės Germanavičienės ir dėdžių: Adomo ir Antano Germanavičių. Adresas: Ст. Ратамка, Минской губ. и уезда, Иосифу Иосифовичу Германовичу. 187 1

J. Gabrys, Liudvinavo valsč., Suv. gub., ieškau savo žmonos su vaikais ir brolio Mykolo. Atsiliepkite! Красное Село, Покамобической вол., Могилевской губ., Гомельского уезда. 188 1

Ona VARIAKOJENĖ iš Švilpiškių, Kauno gub., Panevėžio apskr., ieško Jono Variakojo. Adresas: Москва, Ст. Богородское, Литовский Комитет, Лесной проезд № 9. 189 3

Antanas MARCINKEVICIUS iš Prienų, ieškau savo tėvo ir motinos, brolių: Juozo, Motiejaus ir Kazio. Seserų: Onos, Ievos ir Marijonos. Adresas: г. Тула, Татьяновский барак, 3-я Петровская ул. А. Марцинкевичу. 190 1

Magdalena Kreivėnienė iš Plinių sod., Padovinio val., ieškau brolių: Jono Gudino ir Antano Varnagario. Adresas: г. Симферополь, Феодос. шоссе, д. Штерна. 191 1

Marijona Bartuševičaitė, Kupiškio m. ieškau savo motinos. Adresas: ст. Константиновка, Екатор. губ., Зеркальный завод. 192 1

Povilas ROMANAS Vešintų miest. ieškau saviškių. Adresas: ст. Константиновка, Екатор. губ. Зеркальный завод. 193 1

Jonas Kvadaravičius, gyvenęs Mintaujoje, ieškau žmonos ir vaikų. Adresas: ст. Константиновка, Екатор. губ. Зеркальный завод. 194 1

Kazimieras NANIS, Pandėlio val., ieškau saviškių ir draugų. Adresas: ст. Константиновка, Екатор. губ. Зеркальный завод. 195 1

Petras RAUPLYIS, Pandėlio val., ieškau saviškių ir draugų. Adresas: ст. Константиновка, Екатор. губ. Зеркальный завод. 196 1

Motiejus Simonavičius ieškau A. Janulevičiaus. Тамбов, Тезиковская 77. 175 1

Jau išėjo

„Žiburio Kalendorius“

Pelnas skiriamas „Žiburio“ mergaičių gimnazijai.

160 puslapių — Kaina 45 kapeikos.

ADRESAS: ЯРОСЛАВЛЬ, ул. Романовская № 44, Кун. М. ГУСТАЙТИСЪ. 2